

Szerkesztési iroda:
Nagyberek,
Zápolya-utca 1-és szám.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagyberek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagyberek, 1904.

XXXIII. évfolyam. 264 szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.
Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Péntek, november 18.

A zürzavarban.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, november 17.

© Hogy a t. Ház most mivel fecsérelti az időt, meglehetősen közömbössé lett; hisz az időpocsékoláson lehetőleg hamarosan segíteni fognak. Az ellenzék, mely a parlamenti tanácskozás békességét el-sikkasztotta, annak a bibliai gonosztevőnek a helyzetében leledzik, kinek ajtaja előtt a bűn leskelődik. C-akhoz az ellenzék kevésbé igyekszik bűnbánatra, mint ama gonosztevő; mindig kinéz az ajtón, mert a bűn oly kedves-bájosan fekszik ott és oly csábító, sóvárogva int neki és mert az ellenzék a bűnnel való s övetségben mindig oly sok erőtudatot talált s volt képes kifejtetni. Hát a segítés a kísértést illetőleg abban lesz, hogy a bűnt családoka helycsé-kéjéről lehetőleg messze ki fogják lakol-tatni, hogy a nemzeti erényhősöket ne lehessen o y könnyen elcsábítani.

Mert az elcsábítás körül a t. urakra nézve sem ered valami sok előny. Néhány nap előtt mily ravaszul gondolta a hazafias padverő bajvivő Polónyi, kinek az általa oly forrón szeretett haza körül való egye-düli érdemei abban vannak, hogy egyre új zavart vigyen a parlamentbe és annak működésébe és akinek legerősebb gondja most oda lukad ki, — ennek a t. kép-viselő urnak udvarias kifejezésével legyen mondva, — hogy Tisza gróf „nyakát ki-törje“, mily ravaszul gondolta mul kor, hogy megfogja ez a képviselő Tisza gróf miniszterelnököt a német kereskedelmi szerződés tárgyában tett interpellációval. És mi lett a következmény? Polónyi ur és az egész ellenzék, mely az ő szellemdus ve etésére bizta magát, alaposan felsült: a szenvedélyek felszítása, időfecsérlő heccek mellett kompromittálni akarták a kormány ama kérdését, hogy Németországgal gazda-

sági megállapodást létesítsen és miután erre az interpellációra gyorsan következett a válasz, a válasz pedig parlamenti ház-szabályok szerint szavazás alá esett, a kö-vetkezmény csak az lett, hogy a parlament tudomásul vette a kormány intézkedését.

Ez pedig azt jelenti, hogy a kormány többé nem csupán a saját felelőségére iparkodik ártalmatlanná tenni az 1899:XXX. t.-c.-et, hanem hogy immár a parlament is osztja ezt a felelőséget. Ez persze nem volt az ellenzéki urak szándéka és most fáj nekik, hogy egy mefisztofeleszi kérdésbe galoppiroztak, a rosszat akarták és jót műveiték.

A német kormány képviselői, kik Tisza gróftól pontosan értesültek a keres-kedelmi szerződések előkészítését ille-ő tör-vényes állapotról és mégis tárgyalásokba bocsátkoztak, megkapták azt az elégtételt, hogy a magyar kormány teljesen felismerte nemcsak az ország érdekét, hanem a par-lament hangulatát is; most megvan az az elégtételük, hogy a helyes uton jártak, melyen a romboló gazdasági harcot el fogják kerülni, azon a helyes uton, melyen egyedül lehetséges Németország és Ausztria-Magyarország gazdasági érdekeinek kiegyen-lítése.

Ez a kiegyenlítés remélhetőleg létre fog jönni, ha Németországban a saját és a szerződőtárs szükségletét elfogulatlanul figyelembe veszik, ha Németországban meg-gondolják, hogy pontosan ama recept szer-int, melyet a római epigrammiró minden könyv keletkezésére nézve ad: van benne jó, van benne kö-zépszerű, van benne rossz, mert másképp nem lehet könyvet szerkesz-teni, hogy e recept szerint kell a keres-kedelmi szerződéseknek is létrejönniök, mert hogy a jót és a közép-szerűt besöpör-hessük, hát az állítólag rosszat is elfogadjuk. De így áll ez a magyar-osztrák monarchia gazdasági területével is.

És így áll ez a parlamenti tanácskozás lehetőségének helyreállítása körül is. A nemzet legfontosabb javáért, a nemzeti akarat megnyilatkozásáért, amely akarat — forgathatja szemeit az ellenzék, amennyire csak jól esik neki, itt a képmutatás mit-sem használ, — a parlamenti többség által van képviselve, már majd csak el kell fogadni holmi kisebb korlátozását a parlamenti neveltlenségeknek és erő-szakoskodásoknak, melyek a mostani ellenzék életelemét képezik. Ha ezt egyenes uton, amint most látszik, nem lehet elérni, akkor kerülőutat fog kellenni választani, a minőt az ellenzék kieszelt a kormány cse-lekedeteinek jóváhagyására.

Mert e jónak az eléérése az egyedüli biztosítéka a magyar nemzet létfeltételeinek.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— Erzsébet királyné emlékezete. Holnap lesz boldogult királyasszonyunk nevenapja. A napot busongó kegyelettel ünneplik meg minde-nütt az országban s így nálunk is. A nagybecs-kereki római kath. templomban délelőtt 10 órakor ünneplés gyászistentisztelet lesz, a melyre hiva-talosak a hatóságok, testületek és intézetek.

A központi állami elemi népiskola emlékünneplése a következő sorrend szerint meg végbe: Fél 9 órakor isteni tisztelt, utána az I-ő emelet 7 számú tanteremben: 1. „Hymnus.“ Éneklik a tanulók. 2. „Ima“. Irta: Dobos János. Szavalja: Juhász Margit V. oszt. tanuló. 3. „Ferenc József alma“. Irta: Pósa Lajos. Szavalja: Thury Judith IV. oszt. tanuló. 4. Emlébeszéd“. Tartja: Bauden Károly igazgató. 5. „Erzsébet királyné emlékére“. Irta: Torkos L. Énekli az V. VI. leány-osztály. 6. „Erzsébet királyné“. Irta: Farkas Imre.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Az élet komédiáiból.

— A „Torontál“ eredeti tárcája. —
Irta: Névtelen jegyző.

Nem mesében, de valóságban történt meg, hogy az aransarkon forgó fényes kastély tö-szomszédságában húzódott meg a kosárfonó-mester iciny-piciny kunyhója.

Az aransarkon forgó fényes kastélyt egy fekete fürtű ifju, az iciny-piciny kunyhót pedig egy anyagi arcu, szőke fürtű leánya uralta.

Az sem a mesében, de valóságban történt meg, hogy a fekete fürtű ifju halálosan belé-szeretett a szőke fürtű anyalkába s ha ez az én történetem nem való-ág, de mese lenne, mi sem lenne reám nézve könnyebb, mint legyőzteni a mesebeli hétéfű sárkányt s a lovagot szerel-méséhez segíteni.

Ah! De Kondoray Dezső előtt sokkal, de sokkal nagyobb akadály állott, mint a mesebeli hétéfű sárkány s az az akadály: a családi elő-ítelet volt, amely rémszörny már sokkal, de sokkal több veszedelmet hozott a modern hősök fejére, mint a mennyi képzeletbeli veszélyt el-

szenvettek a mesebeli hétéfű sárkánytól a világ kezdete óta az ókori hősök.

— Amália! Egy kérésem volna kegyedhez!...

Amália, Kondoray Dezsőnek két és fél év óta felesége, rettenetes kíváncsisággal fordította arcát férje felé s kíváncsiságánál csak meglepetése volt nagyobb, midőn férjének soha nem látott komoly arcát pillantotta meg. Nem volt azonban az a nő, ki az élet tragikumait ősmerte volna s d'zingvált kényelemszeretetét soha nem áldozta fel eddig kínos szaváltásokért. Hazassága — leg-alább a férj részéről tisztán érdekházasság volt s bár meleg szive és finom női tulajdonságai őt a rőt — bármely férfi szenvedélyes szerelmére méltónak predesztináltak volna, keblének szuny-nyadó érzelmei a férj szentelen közönyössége miatt soha pompázó életre nem kelhettek.

— Elvégre megérttem tehát azt az időt, hogy ön, Dezső, szintén egy kéréssel fordul hozzám. Várjon csak barátom, várjon — szolt férjéhez, midőn észrevette, hogy férje újra szólásra nyitja ajkait, — e nekem végtelenül szokatlan modorá-ból következett, megengedhetők találja, ha én az én kurta asszonyi eszemmel, arra a követ-keztesre jutok, hogy kérése nagyon súlyos, nagyon fontos, talán . . . talán életbevágó dolog

körül forog. Nem tudom tehát ösmer-e anyira, hogy tudhassa felőlem, miszerint nem szeretem a terjengős részletezést — elég furcsa, de ugy van, hogy asszony létemre még magam sem sze-retem a szószaporitást — és hogy a közönyösség éveit alatt oly annyira megkeményedtetnek érzem a szívemet — a mely pedig leánykoromban még egy zápor által a sárba levert pillangócskát is megsíratott — hogy bármely villámcsapást is fel-indulás nélkül viselhetek el!

— Soha jobbkor e szavakat nem ejthette volna ki — Amália — mint most. Becsületaza-vamra állítom, hogy kegyed egész házasesletünk-ben a türelmesség, tisztaság és becsületesség mintaképe volt s ép azért, mert én nem tart-hatom magamat jogosítottnak arra, hogy ily-enyre tökéletes asszony elől az élet örömeinek kapuját elzárjam s kegyedet, Amália, egy férfinak és nőnek természet által követelt testi és lelki egyesülésének gyönyöreitől megfoszszam — ha-tároztam el magamat arra, amit mondandó leszek.

— Nagyon, de nagyon tragikusan fogja fel a dolgot Dezső. Én önt nem, de leginkább csak magamat okolom házasesletünk ridegsége miatt.

— Nem, nem Amália, nekem mint férfinak lett volna kötelességem megbírálni lelkemet és eszemet, de különösen lelkemet, hogy ennek

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosok-tól mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, valamint idült bronchitis, szamarhurut

és különösen lábbadozóknál influenza után

és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— koronáért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alantál óggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

Szaválja: Beck Margit VI. oszt. t. 7. „Liliomos Erzsébet”. Irta: Ambrozovics Dezső. Szaválja: Bohm Sarolta IV. oszt. t. 8. „A nyolcadik tör”. Irta: Abrányi Emil. Szaválja: Jankovich Mariska V. oszt. t. 9. „A hazáért”. Irta: Erdélyi Zoltán. Szaválja: Kolpaszky Giz. VI. o. t. 10. „Szózat”. Éneklék a tanulók.

A Messinger Karolin-féle leánynevelő intézet „Erzsébet” Ifjúsági Önképzőköre szombaton délelőtti gyászünnepélyt rendez a következő műsorral: 1. „Hymnus”, éneklék az intézet énekkara. 2. Megnyitó beszéd, mondja Urhegyi János tanár, az önképzőkör elnöke. 3. „Erzsébet királyné emlékére”, írta Torkos László, szaválja Zsiross Vilma I. polg. oszt. tan. 4. „Könyörgés”, írta Móra István, szaválja Jakabffy Irma II. polg. oszt. tan. 5. „Erzsébet királyné emlékére” kardiál, éneklék az intézet énekkara. 6. „Királynék halálára”, írta Móra István, szaválja Kertész Irén III. polg. oszt. tan. 7. „Emlékbeszéd Erzsébet királynéről”, írta Freund Berta tanfolyamhallgató, felolvassa Freund Ida II. éves óvodónjelölt. 8. „Erzsébet királyné”, írta Balla Miklós, szaválja Schwaizter Gabriella IV. polg. oszt. tan. 9. „Szózat”, éneklék az intézet énekkara.

— A pénzügyi bizottság ülése. Nagybecskerek város pénzügyi bizottsága tegnap délután fél 4 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott. Az ülésen hozott fontosabb javaslatokat híreink sorában közöljük.

— A főgimnáziumi tanárok nyugdíjgye. A városi pénzügyi bizottság tegnap délután tartott ülésében tárgyalta a főgimnáziumi tanárok nyugdíjgyére vonatkozó miniszteri leiratot. A bizottság a leiratot beható tanulmányozás alá véve, a maga részéről a leiratnak azon részét, amely a törvény életbeléptekor már szolgálatban állott tanároknak a 24. korévet megelőző szolgálati idő az országos nyugdíjintézet terhére való be nem számíthatására, továbbá a millenáris évek be nem tudhatására, végül pedig a tanulók által fejenként és évenként fizetendő 6 koronára vonatkozik, tudomásul venni javasolja, mert a 24. korévet megelőző szolgálati idő, valamint a két millenáris év beszámítása az 1894. évi XXVII. törvény cikk rendelkezéseit meghaladja, továbbá mert a hat koronák arányos megállapítását a törvény a miniszterre bizza. Javasolja még a bizottság, hogy a folyó évben hozott közgyűlési határozat, melyvel kimondott, hogy városunk az 1903–1904. tanév végeig a felvételt kért 8 tanév után kész 33 163 kor. és 90 fillért az országos alapba befizetni, oda módosítsák, hogy a felvételt után kész a törvényszerű járulékat befizetni. Ezen alkalommal a város pénzügyi bizottsága azon kötelezettségekről kíván beszámolni, amelyekre a városnak az esetben, ha a tanárok az országos nyugdíjgyelbe felvétetnek, kell, hogy elkészülve legyen, tudniillik azon kötelezettségekről, amelyek a törvény értelmében az országos nyugdíjalapra át nem háríthatók s így a város terhére esnek. Ezek pedig a következők: 1. Városunk tartozik a nyugdíjat azon szolgálati idő után, melyet az illető tanár a 24. korévet megelőző időben töltött, a városi pénztárból kifizetni. 2. Köteles továbbá a millenáris két ingyenes év után eső nyugdíjhányadot magára vállalni, ami a nyugdíjba

számítható fizetés 6% át teszi mindazon tanároknak, akiknek millenáris éveik vannak. 3. Köteles a város magára vállalni azt az özvegyi ellátást és gyermeknevelési járulékat különbözetet, mely differencia a városi és állami nyugdíjszabályzat között fennáll. Ezen differencia a következő: A városi nyugdíjszabályzat szerint az özvegyi ellátás a férjet megillető nyugdíj 50% a; az állami szerint 1200 koronáig 50%, azontul pedig csak 20% a gyermekek neveltetési járuléka a városi szabályzat szerint az anyát megillető ellátás egy hatodrésze, még az esetben is, ha csak egy gyermek is volna, míg az állami szabályzat szerint csak 3 gyermek után fizetendő a járuléka. 4. Köteles a város azon fizetési különbözet után saját pénztárból nyugdíját szolgáltatói, mely az 1894. évi XXVII. törvény cikk 8. §-a alapján az országos alapra át nem hárítható. Ezen differencia legnagyobb összege a jelenlegi fizetéseknek évi 160 korona. A város ebbeli kötelezettségének számbeli nagysága azonban most még megközelítőleg sem határozható meg, mert a fentebbi pontokban felsorolt terhek még ismeretlenek. A bizottság javasolja egyben, hogy a tanárok illetményéről az alkalmazásba lépéstől 1893/94. tanév végéig, melyet a városi számvétség már össze is állított, továbbá a még hiányzó okiratok hiteles alakban haladéktalanul felterjesztessenek.

— A szabad liceumból. A nagybecskereki szabad liceum vezetősége tegnap este fél 9 órakor tartotta idei első ülését Knyaskó Lajos igazgató elnöklésével. Az ülésen jelen voltak: Bánjai Jakab, dr. Brájer Lajos, dr. Klein Mór, Perl Mihály, Semsey Gyula, Somfai János, Szentes Adolf, Szöllősy Károly és dr. Várady Imre. Knyaskó Lajos igazgató előterjesztette a szabad liceum idei már ismeretes programját, a mely szerint a liceum az idei évadban 18 előadást tart és pedig 14 ismeretterjesztő és 4 más előadást. A liceum első előadása jövő vasárnap november 27-ikén lesz a felsőkereskedelmi iskola dísztermében, a többi előadásokat pedig, úgy mint máskor, a munkásképző és társasági helyiségben rendezik. A bizottság ezek után kijelölt több torontái községet, ahova a liceum vezetősége időnkint kirándul előadásokat tartani. Elhatározta az értekezlet azt is, hogy egy sciop-tikont szerez be, s az előadásokat vetített képekkel kíséri. Az előadások szervezetének megállapítását az értekezlet Knyaskó igazgatóra bizza.

— Az igazságügyi palota. Ugyancsak a tegnapi ülésen tárgyalta a pénzügyi bizottság az itt építendő igazságügyi palota céljaira szükséges Mesznik-féle ház megvételére vonatkozó 50 000 koronányi kölcsön beszerzését is. Erre vonatkozólag a magyar jelzálog-hiteibank, a pesti hazai első takarékpénztár és a pesti magyar kereskedelmi bank tettek ajánlatot a városnak. Ezek közül legmegfelelőbb a pesti magyar kereskedelmi bank ajánlata, amely hajlandó a 419640 koronás régi kölcsönt konvertálni és az ujabban felveendő mintegy 50 000 koronás készpénzkölcsönt egy 563000 koronás névértékű 3 és fél %-os községi kötvényben engedélyezni, még pedig 4 és egy

negyed % évi annuitás és 91%-os árfolyam mellett. Ezen ajánlat azért kedvezőbb a többi kettőnél, mert olcsóbb és mert a kölcsön felmondható, miért is a pénzügyi bizottság felkéri a polgármestert, írjon fel a pesti magyar kereskedelmi bankhoz, hogy a konverziót és az ujabban felveendő 50 000 koronás kölcsönt 4% évi törlesztési hányad és 92%-os árfolyam mellett számolja le.

— A kultúrestély. A Torontá vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület javára 1905. január 14-ikén rendezendő kultúrestély előkészítő bizottsága tegnap este ülést tartott, a melyen Semsey Gyula és Somfai János jelentést tettek eddigi eljárásukról. B jelentették, hogy a város előkelő hölgyeinél tisztelegve, eddig tizenkét ur hölgy vállalta el a védőköséget, de a névsor még nem teljes s a jövő hét elejére válik teljessé. Az osztály irodalmi részét illetően a bizottság több előkelő fővárosi íróval és művészettel tárgyalásokba bocsátkozik s azután állapítja meg a részletes programot.

— Köszönet. Billitz János ur 5 koronát, Kurländer Imre ur pedig 4 koronát adományoztak az Iskolagyermekbarátgyűlésnek. E nemes szívű adományokért a szegénysorsú iskolagyermek nevében ez uton mond háts köszönetet nevezett egyesület elnöksége. Együttal helyreigazítjuk a multkor kiutatásunkban Dr. Kardos Samu ur helyett tévesen Káldor N. név alatt nyugtatott adományt.

— Az első hó. Mintha szegénykeztek volna a fehér hópihék, hogy ebben az inséges világban olyan korán köszöntenek be, az éjszaka leple alatt szállingóztak le a földre. Nem is mentek valami nagy tömegben jönni s csak hogy éppen igazán teli képe legyen ennek a kevényt novemberek, befelhértettek egy küssé a földet. Pedig a havat még arányilag szívesen fogadjuk, mert munkát ad a szegény embernek, enyhíti a hideg zord-ságát, takarója a mezőnek s poézist kölcsönöz a téli kopárságnak. Valószínű azonban, hogy lesz ebben is az idén elég részünk.

— Kenderáztató. Közös kenderáztató létesítését határozta el a bégaszegénygyörgyi és ittvarnoki földművesgazdák, kik ezen cél érdekében október hó 29-én közös értekezletet tartottak Marton Andor gazd. egyesületi titkár elnöklése alatt. Az áztató állami támogatása iránti kérényt a mai napon terjesztette fel a földművelésügyi miniszter urhoz a vármegye alispánja. A szóban forgó közös kenderáztatónak az lesz a hivatása, hogy a bégaszegénygyörgyi és ittvarnoki földműves gazdáknak mód nyújtassék arra nézve, hogy az általuk termelt kender otthon házilag kidolgoz-hassák. A szegénygyörgyi és ittvarnoki gazdák élelmessége szolgáltatjon például és buzdításul városunk érdekeltségének a Nagybecskereken tervezett kenderkikészítendő telep létesítésére. Ha ugyanis említett községek kiszáznai saját érdekük szük körében képesek voltak tömörülni egy kis szabású kenderáztató létesítésére. Nagybecskerek városa és a szomszédos községek érdekeltsége bizonyára megteheti, hogy Nagybecs-

szenvedélyesen lobogott, de mesterkéltén elfojtott vulkánja felett képes vagyok-e új életet kezdeni...

— Ne vádolja csak önönmagát Dezső. Vádolhat engemet is. Az én hiúságomnak végtelenül hízelt a csinos, jellemes gavallér, Kondoray Dezsőnek bírása. Csak ott tévedtem, amikor azt hittem, én gyenge nő, hogy rendelkezem egy oly isteni hatalommal, a melynek segítségével, ha kell egy asszonynak furfangjával, ha kell egy asszonynak csábos mosolyával — kiűzöm, kigergetem a szívből azt a valakit, a kit kiűzni onnan nem lehet. Elbizakodottságom, nagyon, de nagyon megboszulta magát rajtam, Dezső!...

— Halljam különben hogy mi a kérése? — A kérésem az, Amália, hogy váljak el tőlem s addig is, míg a törvény ki nem mondja is a válást, hagyjon el engemet. Engemet hagyjon el s ne a házamat, mivel rövid napok mulva e házat sem mondhatom magaménak. Tönkrementem, azonban a kegyed hozományát, ime érintetlenül adom vissza.

A Kondoray Dezső nevének egy duzzadt pénztárcát adott át.

— Könnyű azt büszke lélekkel mondani: „jőjj villám és csapj a mellembem!” De nagyon nehéz el is viselni a villámcsapást, — mind a mellett Amália ura lett a szavának s csakugyan, bár mint egy villámütött ember támoilogva állt fel székből, volt elég lelki ereje össze nem omlani.

— Tehát elváljak öntől, itt hagyjam önt Dezső? Oh! nem a világ zajától félek, de azt hiszem, velem született jószívűségem késztet arra, hogy mielőtt elhagynám — mert hisz kérése teljesítését előre megígérttem — felajánljam e tárcát megmentésére!

— Ajánlata, Amália, már előbb is hangoztatott nemeslelkűségére vall, de... de engedje meg, hogy egyszer én is büszke lehessenek. Ön-érzetem parancsolja, hogy kérését megtagadjam, legalább most egyszer, — először — s minden bizonynyal utoljára házas életünkben. Én vagy elpusztulok, vagy pedig saját erőmből fogok új életet kezdeni s élni. Eleget éltem oly örökösítő vagyonból, a melynek könnyen szerzése oklatan pazarlásra és léhaságok elkövetésére ösztönzött. Isten kegyeddel Amália! Isten kegyeddel!

— Isten önnel is, Dezső! Isten önnel! Kész vagyok minden tölem telhetőre, Dezső s összes áldozataim fejében nem kérek egyebet a sorstól, mint csak azt, hogy tudhassam egykor megelégedettnék, boldognak. Én aludni, aludni fogok s majd talán felébrednek egykor...! Isten önnel Dezső! Isten önnel!

S harag, viszálykodás nélkül vált el egymástól e két becsületes ember, kiknek egyéb bűnük nem volt, mint hogy nem keresték, nem találták meg egymást s azt hitték, mint sokan, de sokan, hogy két ember házastársi életéhez elég a közös étkező- és hálószoba.

— Még mielőtt leült volna a sarkon forgó fényes kastélyba az új gazda, a kosárfonó-mester konyhájából elröpítette az angyalarcu, szőkehajú leánykát Felsőmagyarország egy bányavárosába Kemény Tihamér vasgyáros. A leányka nem ugyan oly mámoros szenvedélyvel, mint mesebeli hőst követte volna, de becsületes lélekkel s megadás-sal követte a gyarost a magas Tatra fenyvesei közé.

— Kondoray Dezső vagyok! Mutatta be magát Kondoray Dezső, Kemény Tihamérnak a vasgyárosnak.

— Üdvözlöm Kondoray ur, s miután a fizetési feltételekről ügyünkön utján már tisztába jöttünk, óhajtanám, hogy ne annyira főnökének, mintsem barátjának tekintene; mivel nem követek el talán indiskretiót, ha kijelentem ön előtt, hogy mint praktikus üzletember főkönyvelőnek egész multja felől kellőleg tájékozva vagyok. Különbben is házamban egy régi ösmérésére is fog találni.

— Köszönöm már előre is szíves barátságát Kemény ur s iparkodni fogok, hogy magamat arra érdemessé tegyem. Nagyon kíváncsi voltam. Ki lenne nekem itt a multakbóli ösmérésöm. Az én multamnak szereplői megriadóanuk a munkának ezen telepétől s nem hinném, hogy finom cipellőiket a gyártelep kormos udvarának porával oly könnyűvérséggel hozták érintkezésbe!... Különbben... semmi új a nap alatt, főnök ur...

— Ugy van, semmi új, Kondoray!

És dereng valami, dereng valami... Kemény Tihamér ez utolsó, be nem fejezett mondatára, mint az égből ledéregő hajnal, lépett az irodába egy nő. Kemény Tihamér neje, Kondoray Dezsőnek a mesebeli volt leánykája, aki a földbe gyökerező labakkal álló Kondoray Dezsőnek férje bizató fejbiccantása mellett kedves mosolylyal nyújtá kezecskéjét.

— Isten hozta! Isten hozta barátunk, nálunk!

Másnap reggel Kondoray Dezsőt a kis városka egyetlen szállodájában állított föl, holtan találták... Ki tudja azt megmondani, mi van az emberi vesékbe írva...

„Chaque pas dans la vie, et un pas vers la mort!”

kerek városa határában egy nagyobb szabású kenderkésztető telepet létesítsen. A november hó 23-án tartandó értekezlet lesz hivatalos a felett dönteni. Érdeklődéssel nézhetünk a nagyfontosságú értekezlet elé s bizunk benne, hogy városunk és közönségünk érdekében a nagyfontosságú vállalat létre fog jönni.

Zajlik a Béga. A Béga szőke hullámain ma megjelentek már az apró jégábrák. Vékonyak és kicsik ugyan, de novemberben ez is elég ritka látvány s ha így marad az idő néhány nap alatt már vastag jégábrák fognak zugva lefelé törtetni a Béga.

Országos vásár Nagybecskereken. A tegnapi megkezdett országos vásárt ma folytatták. A mai napon a szarvasmarhákon kívül megjelentek a szarvasok is, melyek elég jó áron kelttek el. A lóvásárt holnap még folytatják. Ugyancsak holnap delben kezdődik a kirakó vásár is, a melyre már a mai napon is érkezett néhány vidéki iparos és kereskedő.

Az ittebei zendülés. Mint lapunknak jelentik, a szegedi kir. tábla tegnap foglalkozott a magyarittebei zendülés ügyével. A magyarittebei lázadás tudvalevőleg azért történt, mert a nép a jorgováni 1500 holdas birtokot elakarja foglalni Jenovai Imre birtokostól. A nagybecskereki törvényszék Simon Péter magyarittebei bírót magánosok elleni erőszak büntette miatt 2 évi börtönrre, 37 büntársát pedig másfélévi, egyévi és 8 havi börtönrre ítélte. A szegedi ítélőtábla az elkövetett tettet vétségnek minősítette és Simon Pétert 4 havi fogházra, büntársait pedig két és egy havi fogházra ítélte.

Egy ingyen naptár adott ki a legjobbnak elismert szappan és gyertyagyár, Schicht György Auszsigban. Minden házasszony bizonyára örömmel fogja üdvözölni, ha Schicht György cég kedveit áru: bevásárlásánál naptárát magával viheti, amelynek tartalma nagyon érdekes. Minden házasszony hasznára lehet a naptár átolvasása.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése november 18-án.

Távirati tudósítás.

Budapest, november 18.

A képviselőház mai ülése is izgalmasan indult.

Napirend előtt Tisza István gróf miniszterelnök, majd Perczel Dezső házelnök és Rakovszky István beszéltek személyes kérdésben.

Utánuk Hock János a házszabályokhoz szól, mire Tisza István gróf miniszterelnök az egész szabadelvű párttal kivonul az ülésteremből.

Hock János azt meséli, hogy Tisza Széll Kálmánnak nyíltan híve volt, de 1903 januárban titokban fölkereste Bánffy, hogy buktassák meg együtt Széllt, de ez csak úgy lehetséges, ha a királyt biztosítják arról, hogy kellő házszabályrevízióval lehetetlené teszik a parlamenti lázongásokat.

Tisza István gróf miniszterelnök azt feleli Hock beszédére, hogy álljon ide Bánffy Dezső s mondja el ő maga azt, a mit Hock mondott. Addig Hock beszédét nem tartja egyébként, mint egy Strohmann szennyes forrásból eredő pletykájának. (Zajos éljenzés jobbról.)

Mezőssy Béla beterjeszti a függetlenségi párt manifesztumát, melyet 132 ellenzéki képviselő irt alá s az aláírók tiltakoznak az elnöki önkény ellen.

Mezőssy beszéde után az elnök szavazásra bocsátotta Tisza István gróf miniszterelnöknek a permanens ülésekre vonatkozó indítványát.

Kossuth Ferenc kijelenti, hogy ez a szavazás törvénytelen.

A függetlenségi nagy része kivonul a teremből, sokan azonban benn maradnak s egy sarokba huzódva a Kossuth-nótát éneklék.

A ház ezután felállással megszavazza a permanens üléseket, mire Perczel Dezső elnök kijelenti, hogy az ülést delután 4 órakor folytatják.

Az ellenzék a delutáni ülést technikai obstrukcióval akarja kihuzni.

Az orosz-japán háború.

A mandzsuriai harctérről.

Budapest, november 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londoni jelentések megerősítik, hogy Mukdentől keletre támadásra készülnek. Mintegy 100 kilométernyire Mukdentől Kuroki és Oku hadosztályai egyesültek.

Budapest, november 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Mukdentől Szentpétervárra táviratozzák, tegnap ismét erős ágyuharc folyt a két fél között. Az ágyuzás reggel 7 órától delután 4 óráig tartott.

Port-Arthur ostroma.

Budapest, november 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Dalniból táviratozzák, a japánok tegnap ismét egész nap hevesen bombázták Port Arthur erősségeit. A japán lövegek az egyik erősséget teljesen rommá lőttek.

A király Gödöllőn.

Budapest, nov. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) A király tegnap este visszakereszt Gödöllőre. Ma deléltől a felség ismét vadászott a környéken. A király hétfőn reggel ismét Budapestre jön.

Bécsi hangok a magyar politikai helyzetről.

Budapest, november 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, az ottani magyarellenes körök a tegnapi képviselőházi Kossuth-tüntetést kárörvendve fogadják. Ezek a körök rámutatnak azokra a „veszélyekre”, melyek az udvari politika engedékenysége folytán a Habsburgok monarchiáját szerintük fenyegetik. Azt beszélik, hogy az udvar eddigi bizalmatlansága a magyarokkal szemben indokolt volt s kár volt Tiszának olyan engedményeket adni, a melyeneket még egy miniszterelnöknek sem adtak. E körök véleménye szerint, ha Tisza sokáig Magyarország élén lesz, így Magyarország el fogja érni az önállóságnak azt a fokát, mely a nagyhatalmu állás döntő tényezőjeként Magyarországot fogja feltüntetni.

A braganzai herceg Vas megyében.

Budapest, november 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szombathelyről jelentik, Don Miguel braganzai herceg tegnap óta a vas megyei Sorokujfalun tartózkodik mint Szapáry Pál gróf vendége, aki nagy vadászatokat rendez a herceg tiszteletére.

Merénylet egy tanár ellen.

Budapest, november 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Heidelbergből táviratozzák, Petersen Walter dr.-t, a sebészet rendkívüli egyetemi tanárát, kinek mint a Vöröskereszt-Egyesület megbízottjának, a kelet-ázsiai harctérről kellett volna utaznia, a minap éjjelkor ismeretlen emberek megtámadták az utcán, fejbeütötték és kifosztották. A tanár agyrázkódást szenvedett, de most már jobban van.

Olasz tartalékosok forrongása.

Budapest, november 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fiuméből táviratozzák, A Tribuna és a Patria szerint Felső-Olaszországban a behívott tartalékosok nyilvánosan tiltakozni akartak szolgálati idejük meghosszabbítása ellen. Mielőtt azonban erre került volna a sor, a tisztok megtudták a dolgot és megakadályozták a nyilatkozat közzétételét.

Határidő-üzenet.

Budapest, november 18. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak részint emelkedtek, részint pedig csökkentek. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra) 1905.	10.26	—
Tengeri (májusra) 1905.	8.78	—
Zab (áprilisra) 1905.	7.59	—
Rozs (áprilisra) 1905.	7.17	—

Budapesti gabonatőzsde.

Budapest, 1904. november 18.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	50 kilogr. ára		Kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki új	76	—	—	80	10.25	10.40
Pestvidéki új	76	—	—	80	10.20	10.30
Bánsági új	76	—	—	80	10.25	10.35
Bácskai új	76	10.—	10.10	80	—	—

Rozs elsőrendű	7.55	7.65
„ másodrendű	7.45	7.55
Árpa takarmány	7.40	7.50
„ égetni való	7.30	7.40
Zab sörfőzésre való	0.—	0.—
Zab	7.10	7.35
Tengeri bánsági	—	—
„ másnemű	7.65	7.85
Ropos káposzta	—	—
„ bánsági	—	—
Köles	0.—	0.—

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken, 1904. évi november hó 18-án megtartott heti vásár alkalmával:

Buza 50 kilogramm	9.50 korona
kétszeres	7.20
rozsa	6.—
árpa	7.—
zab	6.50
kukorica	6.20
„ új	6.20
repece	11.—
széna I.	10.—
„ II.	5.—
szalma I.	4.—
„ II.	3.—
burgonya (új) 1 kilogr.	0.10
marhabús I. 1 kilogr.	1.04
„ II.	0.96
borjú hus	1.40
disznó hus	1.20
juh hus	0.80
zsir	1.60

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Ervényes 1904. október hó 1-től.

Érkezik:

- a) A nagybecskereki pályaudvarra
 Temesvár, Versez, Zombolyáról: deléltől 9 óra 33 p.
 Pancsováról: delután 5 óra 55 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; delután 4 óra 35 perc
 Szegedről: (motorkocsi) 9 óra 23 perc.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 23 p.
- b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
 Zombolyáról, Versezről, Alibunáról és Temesvárról este 7 óra 15 p.
 Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
 Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 28 p. este 6 óra 55 p.

Indul:

- a) A nagybecskereki pályaudvarról:
 Zombolya, Temesvár, Versezre: delután 4 óra 45 p.
 Pancsovára: deléltől 8 óra 10 p.; delután 6 óra 20 p.
 Szeged—Budapestre: d. u. 11 óra 12 p.; este 6 óra 44 p.
 Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra 18 p.
 Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.
- b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
 Temesvár, Versez, Antalálva—Pancsova és Alibunára reggel 3 óra 33 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; delután 5 óra 10 p.
 Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon deléltől 11 óra 28 p.

Meghívó.

A Perlaszi új takarékszövetkezet felszámolás alatt folyó évi december hó 11. napján d. u. 2 órakor a szövetkezet helyiségében Perlaszon

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a szövetkezet t. tagjait ezenel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés tartamára elnök választása (alapszabály 21. §.)
2. A felszámoló-bizottság jelentése a felszámolás eddigi menetéről és eredményéről.
3. A felszámoló-bizottság javaslata a be nem hajtott követeléseknek nyilvános árverésen leendő értékesítése és a szövetkezet végleges feloszlása s az intézeti könyvek és irományok megőrzése tárgyában teendő intézkedésekre vonatkozólag.

Perlaszon, 1904. évi november hó 16. napján. 835—1.1

A felszámoló-bizottság:

Annau Henrik, Erdelyán Zsiva,
 Kolpaszky Gyula, Martinek Péter.

Torontálvármegye alispánjától.

24397. szám. 1904.

834-3.1

Versenyárgyalási hirdetés.

Az 1904. évi XIV. törvények alapján Torontálvármegyében kiépítendő alább nevezett törvényhatósági közutak vállalatban létesítendő munkálatainak építési költségeire a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltósága az ott kiirt úgyszámok alatt az alább kitüntetett összeget engedélyezte és pedig:

- 57192/I. 1904. szám alatt az itivarnok—basahid—törökbecsei 7-942,4—13 942,4 km. közli szakaszán K. 45.060 28
- 57607/I. 1904. szám alatt a tomasevác—panesovai 47950—51958 km. közli szakaszára K. 15.529 11
- 58047/I. 1904. szám alatt a billéd—csenei 9—16 km. közli szakaszára K. 22 961 79
- 57193/I. 1904. szám alatt a bánlak—alibunári 19350—22-632-2 K. 11.787 21

Összesen K. 95.338 39

fillérnyi összeget. Ezen munkálatok végrehajtásának biztosítása érdekében zárt írásbeli ajánlati versenyárgyalást hirdetek. A fenti összegeken az utépítéshez szükséges köanyagok beszerzési ára nincs befoglalva, azokba csupán azon munkálatok költségei vétettek fel, melyek a vasúti állomásra érkező köanyagoknak a vasúti állomásból való lerakása, ezen anyagoknak a helyszínére tergelyszállítás, utalpszekrény készítése, az utalap rakása, a betorkoló fejtárak kövezési munkáinak elkészítése és végül a szükséges homok beszerzése és szállítása alkalmával felmerülnek. Az utépítés többi munkálatainak elkészítéséről házi kezelésben fogok gondoskodni.

Vállalkozni minden egyes utvonatra külön-külön kell és abban az esetben, ha egy vállalkozó nemcsak egy, de több utvonatra is ajánlkozik, köteles minden egyes utvonatra külön-külön szerkesztve az írásbeli ajánlatát beadni.

Nemkülönben kötelesek az ajánlattevők a vállalt összegnek 5%-át minden utvonatra elkülönítve a nagybecskereki kir. adóhivatalnál mint bántalpenzt letenni, az ajánlatához csakis a letételt igazoló adóhivatali nyugta csatolható. A versenyárgyalás nyilvánosan folyó évi december hó 5-ik napján d. e. 11 órakor fog az alispáni hivatalban megtartatni, melyen az ajánlattevő vállalkozók is jelen lehetnek. Az ajánlatok a vármegye alispánjánál ugyanaz nap d. e. 10¹/₂ óráig nyújthatók be.

Később érkezett vagy távirati ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Szerződés minta, feltételek és a munkamennyiségeket előtűntető előmérték-költségvetés a nagybecskereki kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órák alatt, illetőleg reggel 9 től d. u. 1 óráig megtekinthetők.

Nagybecskerek, 1904. évi november hó 15-én.

J a n k ó,
alispán.

Rámpás

literenkint 28 krajcár

kapható (731-x.31)

Dr. Brájjer Lajosnál

Zápolya-utca 1. szám.

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatatlanul

kedvez főarudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 17 millió korona nyereménynél többet fizettünk nagyraebesült vevőinknek, köztük

a legnagyobb nyereményeket,

Ajánljuk emélfogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. A most következő magy. kir. szabadalmazott 15. osztálysorsjátékában újból

110.000. sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut s összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000. 100.000.

Továbbá 1 jutalom 600.000. 1 nyeremény 400.000,

1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a

80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000,

1 a 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000,

8 a 15.000, 36 a 10.000 korona és még sok egyéb;

összesen **55.000 nyeremény és jutalom 14.459.000**

korona összegben.

Az I. osztályú sorsjegyek tervezési árai:

1/5 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy K. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy K. 3—

1/2 " " " 3— " " 6—; 1/1 " " " 6— " " 12—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. évi november hó 24-ig

bizalommal hozzájuk beküldeni, mert a húzás már f. évi november hó 24-én és 25-én lesz.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték-üzletei: (722-8.8)

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Váci-körut 4/a.

II. fiók: Múzeum-körut 11/a. III. fiók: Erzsébet-körut 54/a.

Bentlételével levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA** bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervetellel együtt küldeni.

Az összeget _____ korona összegben } utánvételezni kérem. }
 } postautalványnyal küldöm. }
 } mellékelem bankjegyekben (bélyegekbén). } A nem tetsző töröndő.

Pontos cím: _____

6594. tkvi szám. 1904.

838-1.1

Árverési hirdetés és kivonata.

A perlaszi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán a m. kir. államkincstár javára 1291 kor. 04 fillér tőke, ennek 1903. évi október hó 3-tól járó 5% kamatai 30 korona 90 fillér már megállapított, 20 korona 90 fill. jelenleg s a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. évi 60 t.c. 144 §-a alapján 146. §-a értelmében kisk. Suvák Lyubomir torontálszigeti lakos ellen az ezen kir. járásbíró területén Torontálsziget község határában fekvő és a torontálszigeti 2927. számú tkvben foglalt:

282. sz. ház, 800 □-öl házhelyre 397 korona;
- 1 dülő 170. hsz. 1 hold I. oszt. szántóra 312 korona;
- 1 dülő 126. hsz. 1 hold I. oszt. szántóra 154 korona;
- 2 dülő 126. hsz. 2 hold I. oszt. szántóra 651 korona;

5. 3 dülő 126. hsz. 2 hold I. oszt. szántóra 300 korona;

6. 1 dülő 126. hsz. 2 hold 800 □-öl I. oszt. kaszálóra 541 korona;

7. 118. hsz. 800 □-öl szőlőre 324 korona becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Torontálsziget községében 1904. évi december hó 12. napjának d. e. 9 órájkor fog megtartatni a követező úgy a telekkönyvi hivatalban, mint Torontá'sziget községben kiküldött s megtekinthető felételek mellett:

- Kikiáltási ár a becsár.
- Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.
- Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Perlaszon, 1904. évi szeptember hó 21-én, a kir. járásbíró mint tkvi hatóságnál.

Tóth,
kir. járásbíró.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken,